

Додаток
до розпорядження начальника
обласної військової адміністрації
від 24.12.2024 № 1193/2024-р

ІНФОРМАЦІЯ
про забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури на території області

Населення Хмельницької області налічує 1 250 000 осіб, 150 700 з яких мають інвалідність. З них:

особи з вадами та ураженнями опорно-рухового апарату – 809;

особи з вадами зору та тотально незрячі – 1510;

особи з вадами слуху та нечуючі – 783;

особи з психічними та когнітивними порушеннями – 3799 осіб.

Показник кількості маломобільних груп населення має тенденцію до зростання. Війна росії проти України, крім руйнувань та втрат житла, призвела до значного зростання кількості осіб з інвалідністю. Травми, отримані на фронті, а також наслідки обстрілів цивільних об'єктів суттєво вплинули на здоров'я багатьох українців.

Питання забезпечення безбар'єрного середовища перебуває у центрі уваги Першої леді України Олени Зеленської та Офісу Президента України, що підкреслює його загальнонаціональне значення.

В області продовжується діяльність, спрямована на адаптацію осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до навколишнього середовища та створення сприятливих умов їх життєдіяльності.

Відповідно до пункту 9 Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 року № 537 (далі – Порядок), Міністерством розвитку громад та територій України разом з громадськими організаціями визначено перелік об'єктів, що підлягають моніторингу.

У 2023 році відповідно до затвердженого переліку обстежено на предмет доступності 2479 об'єктів фізичного оточення, з них 50% – безбар'єрні, 35% – частково бар'єрні, 15% – бар'єрні.

У 2024 році проведено моніторинг 6299 об'єктів Хмельницької області, з них 46% – безбар'єрні, 37% – частково бар'єрні, 17% – бар'єрні. Серед об'єктів, що обстежено, бар'єрними залишаються:

безбар'єрні маршрути, у тому числі пішохідні шляхи руху на центральних вулицях населених пунктів, зупинки громадського транспорту, пішохідні

шляхи руху, що ведуть від зупинок громадського транспорту до закладу охорони здоров'я (моніторинг проводився вперше) – 15%;

споруди цивільного захисту (моніторинг проводився вперше) – 15%;

заклади охорони здоров'я, у тому числі реабілітаційні відділення – 4,5%;

заклади освіти – 5,5%;

центри надання адміністративних послуг – 4,4%;

будівлі надавачів соціальних послуг та соціального захисту населення – 12%;

залізничні вокзали та станції – 18%;

автовокзали та станції – 17%;

фінансові установи, у тому числі банки, поштові відділення – 16%;

об'єкти благоустрою (площі, парки, сквери, ботанічні сади, дендрологічні парки) (моніторинг проводився вперше) – 8,5 відсотка.

Здійснено аудит доступності 16-ти територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на території Хмельницької області, з них дотримано вимоги безбар'єрності на 100-80% – 1, 80-50% – 8, 50-20% – 7.

З метою реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366, розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 06 листопада 2024 року № 1069/2024-р утворено Раду безбар'єрності при Хмельницькій обласній військовій адміністрації.

На грудень 2024 року утворено такі ради у 33 територіальних громадах області із 60.

Не утворили ради безбар'єрності на місцевому рівні Хмельницька, Кам'янець-Подільська, Ізяславська, Старокостянтинівська міські, Білогірська, Новодунаєвецька, Новоушицька, Смотрицька, Староушицька, Теофіпольська, Черноострівська, Ямпільська селищні, Берездівська, Ганнопільська, Гвардійська, Гуменецька, Заслучненська, Китайгородська, Лісовогринівецька, Маківська, Миролубненська, Орининська, Розсошанська, Сахновецька, Слобідсько-Кульчівецька, Солобковецька, Староостропільська сільські ради.

В області визначено 51 відповідальну особу з питань безбар'єрності та розроблено і затверджено 32 плани заходів на 2023 і 2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, ще у 7 територіальних громадах області такі плани на етапі розроблення.

Не затверджено місцеві плани заходів у Волочиській, Деражнянській, Нетішинській, Полонській, Славутській, Шепетівській міських, Антонінській, Вовковинецькій, Староушицькій, Теофіпольській, Черноострівській, Ярмолинецькій селищних, Гуменецькій, Заслучненській, Китайгородській, Лісовогринівецькій, Михайлюцькій, Солобковецькій, Староостропільській, Розсошанській сільських радах.

Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 28.04.2023 № 275/2023-р “Про затвердження обласного плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року” визначено інтеграцію принципів та норм безбар’єрності на території області. Звітування про виконання цього розпорядження відбувається щоквартально.

Для підтримки людей з обмеженими фізичними можливостями та створення належних умов для їх гармонійної інтеграції у суспільство, в області облаштовано 16 пандусів до адміністративних будівель теплопостачальних підприємств, 37 – до адміністративних будівель підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, 59 – до адміністративних будівель житлово-експлуатаційних організацій. Облаштовано 615 пандусів до житлових будинків. Створено 465 місць для паркування транспортних засобів, якими керують особи з обмеженими фізичними можливостями, та для транспортних засобів спеціального призначення, що їх перевозять.

Протягом 2023-2024 років з метою перевезення маломобільних осіб до об’єктів фізичного оточення (закладів охорони здоров’я, культури) 8 інтернатних закладів отримали як благодійну допомогу 11 легкових автомобілів.

Місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування спільно з власниками (балансоутримувачами) укриттів організовано роботу щодо встановлення стаціонарних та відкидних пандусів на входах до захисних споруд цивільного захисту, закупівлі переносних апарелів. У трьох протирадіаційних укриттях встановлено вертикальні підйомники для маломобільних груп населення. Забезпечено доступ осіб з інвалідністю до 105 захисних споруд цивільного захисту та 180 найпростіших укриттів. Продовжуються роботи з будівництва 20-ти укриттів у закладах освіти, охорони здоров’я, соціального захисту з урахуванням забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Територіальними громадами за участю депутатів, представників громадських організацій, Головного управління ДСНС України в області проведено моніторинг щодо забезпечення доступності до захисних споруд цивільного захисту маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю. Результати моніторингу оприлюднено на офіційних вебсайтах громад.

На теперішній час забезпечено доступ осіб з інвалідністю до 105 захисних споруд цивільного захисту та 193 найпростіших укриттів. Продовжується відповідна робота у 38 укриттях.

Проведено обладнання (дообладнання) захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів закладів освіти засобами доступності.

Облаштовано 21 пандус, 6 підйомників, 38 пересувних щитів, 2 ліфти, 13 санвузлів, 37 дверей.

При центрах надання соціальних послуг є спеціальні автомобілі для перевезення маломобільних груп населення. У разі виникнення надзвичайних ситуацій для евакуації також використовуються шкільні автобуси.

50 соціальних та медичних працівників, які беруть участь у заходах з евакуації маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю, пройшли навчання у складі об'єктових формувань під час проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту.

На базі Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області 25 осіб особового складу формувань з обслуговування захисних споруд цивільного захисту пройшли заняття, де також розглядалося питання щодо організації зустрічі, приймання та розміщення осіб з інвалідністю в укриттях.

В інтернатних закладах соціальної сфери проведено роботу з обладнання (дообладнання) установ засобами доступності (забезпечення встановлення (ремонт) пандусів, тактильної плитки при вході в будівлю, тактильних табличок, поручнів, кнопок виклику, інформаційних вказівників, спеціальних та допоміжних засобів, адаптації входних дверей для осіб з інвалідністю, облаштування санітарно-гігієнічних приміщень відповідно до вимог ДБН, зокрема:

вхідну групу 45 будівель інтернатних установ облаштовано пандусами;

у 23 закладах встановлено кнопки виклику;

у всіх закладах дверні отвори відповідають вимогам ДБН;

для зручності підопічних встановлено 4 внутрішні ліфти, у 5-ти інтернатах встановлено внутрішні пандуси;

наявні інформаційні вказівники;

у всіх закладах санітарно-гігієнічні приміщення облаштовано відповідно до вимог ДБН.

Також в інтернатних закладах облаштовано території, прилеглі до будівель, для комфортного пересування маломобільних груп населення.

Для укриття персоналу та підопічних інтернатних закладів соціальної сфери області використовується:

три протирадіаційних укриття місткістю 0,13 тис. осіб (130 осіб), які визначено як обмежено готові;

18 найпростіших укриттів місткістю 1,3 тис. осіб.

З обласного бюджету на об'єкти фонду захисних споруд цивільного захисту виділено кошти на загальну суму 13,1 млн грн зокрема, на:

нове будівництво споруд цивільного захисту (укриття) на території Самчиківського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (6,9 млн грн) та Старокривинського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (5,5 млн грн);

капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту (протирадіаційного укриття) Черчецького будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю – 0,5 млн грн;

облаштування приміщення, яке планується до використання як найпростіше укриття, Вільховецького будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю – 0,2 млн гривень.

Організовано роботу 297 закладів загальної середньої освіти (55,9% від загальної кількості закладів загальної середньої освіти (531 заклад), де створено 1120 класів з інклюзивним навчанням.

Крім того, інклюзивне навчання організовано у 344 групах 138 закладів дошкільної освіти (21,3% від загальної кількості закладів (649 закладів) для 845 дітей з особливими освітніми потребами.

Для супроводу дітей, які навчаються інклюзивно у закладах дошкільної, загальної середньої освіти, уведено 1069,00 ставок асистента вчителя та 338,00 ставок асистента вихователя, згідно з рекомендаціями, зазначеними у висновку інклюзивно-ресурсного центру про потреби дитини в асистенті вчителя або вихователя.

Для забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в області утворено та наразі функціонують 27 інклюзивно-ресурсних центрів.

Існує потреба в утворенні ще 3 інклюзивно-ресурсних центрів (2 – м. Хмельницький, 1 – м. Кам'янець-Подільський) відповідно до кількості дитячого населення від 0 до 18 років.

В області нараховується 531 заклад загальної середньої освіти. 478 закладів освіти облаштовано пандусами, у 315 закладах освіти пандуси відповідають Державним будівельним нормам, у 156 закладах освіти встановлено кнопки виклику; у 71 – облаштовано 76 універсальних кабін для користування дітьми з інвалідністю; у 511 закладах освіти облаштовано 837 вхідних дверей, 591 з яких відповідають ДБН (приспосовані для користування маломобільними групами населення та дітьми з інвалідністю). У 8 закладах освіти встановлено ліфти, у 13 – підйомники: 8 на вході до приміщення та 12 у приміщеннях. У 190 загальноосвітніх закладах освіти на сходах у приміщеннях є контрастні обмежувальні смуги. У 33 закладах не створено умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до першого поверху і є потреба у їх створенні.

Здійснено моніторинг доступності інформації, що надається територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, для осіб з порушеннями слуху, зору, інтелектуальними порушеннями у територіальних громадах області.

На головній сторінці більшості офіційних вебсайтів громад розміщується символ, за допомогою якого можна перейти на адаптовану версію сайту, відповідно до потреб таких осіб, в інтерфейсі адаптованої версії сайту наявні спеціальні можливості, зокрема: можливість користуватися інверсійними

кольорами та збільшеними елементами чи голосовим супроводом. Користувачі на сайті мають можливість працювати з адаптивними програмами екранного доступу, які забезпечують звукове та брайлівське введення даних. Окрім того, мультимедіа і графічні матеріали, інформаційна стрічка дублюються у вигляді звичайного тексту, а масштаб шрифту змінюється до 200% без втрати змісту і функціональності сайту.

У ЦНАПах області є матеріали, надруковані шрифтом Брайля, а також використовуються технічні рішення для обслуговування осіб з порушенням слуху, є вільний WI-FI доступ та надаються консультації щодо користування мобільним додатком Дія.

Проводиться робота і з громадськими організаціями. Завдяки співпраці Міністерства цифрової трансформації України, компанії Nokia та Громадської організації “Комітет сприяння розвитку інформаційного суспільства” Хмельницькою обласною військовою адміністрацією було передано роутери у 14 медичних установ Хмельниччини для забезпечення швидкісного доступу до мережі Інтернет відповідно до заявок, поданих керівниками цих закладів у рамках проекту “WI-FI в укриттях”.

Між КНП “Хмельницький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф” Хмельницької обласної ради, Хмельницькою обласною організацією Українського товариства глухих та Громадською організацією “Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху “Українське товариство глухих” укладено тристоронній договір від 26 грудня 2023 року № 22/040 про надання послуг перекладу на українську жестову мову.

З метою залучення представників бізнес-спільнот до участі у процесах формування та реалізації політики з розвитку безбар’єрного середовища та послуг в області проводиться робота щодо популяризації серед роботодавців інклюзивного підходу під час відбору кандидатів на вільні робочі місця, стимулювання до створення нових робочих місць та працевлаштування людей з особливими потребами.

Триває реалізація державної програми, яка передбачає надання центрами зайнятості роботодавцям компенсації фактичних витрат за облаштування робочих місць працевлаштованих осіб з інвалідністю. У поточному році для Хмельницької області за цією програмою передбачено фінансування на суму більше ніж 30,0 млн гривень. За I квартал 2024 року компенсацію на суму 71,0 тис. грн надано одному роботодавцю, який прийняв на роботу особу з інвалідністю II групи та облаштував відповідне робоче місце.

В області функціонує 9 реабілітаційних установ системи соціального захисту населення, в яких надається послуга денного догляду особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю. Крім того, реабілітаційні послуги в межах основної діяльності надають 3 відділення/відділи соціальної реабілітації дітей/осіб з інвалідністю у комунальних установах Білогірської, Волочиської, Теофіпольської територіальних громад.

Міністерством розвитку громад та територій України обрано 25 заходів для обласних військових адміністрацій в інформаційній системі “Система стратегічного планування, моніторингу та оцінки на основі принципів управління, орієнтованих на результат” (PROJEKT UA), визначених Планом заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року. Усі заходи виконано та внесено в систему PROJEKT UA.

Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України обрано 5 показників для обласних військових адміністрацій:

- 1) кількість осіб, які здобувають освіту в інклюзивних групах та класах на всіх рівнях освіти;
- 2) частка закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які мають безбар’єрну інфраструктуру для навчання (відсотків);
- 3) кількість обласних та місцевих планів заходів із упровадження безбар’єрного простору (одиниць);
- 4) кількість місцевих планів відновлення та розвитку регіонів, що передбачили окремий розділ про створення безбар’єрного простору (одиниць);
- 5) кількість відповідальних осіб з питань безбар’єрності на рівні місцевого самоврядування (осіб).

Звітування по показниках вноситься в систему PROJEKT UA щокварталу.

У рамках реалізації Національної стратегії зі створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 року на території Хмельницької області реалізується флагманський проєкт – “Розвиток реабілітаційної допомоги у громадах Хмельницької області, створення центру експертизи на базі Комунального некомерційного підприємства “Хмельницький обласний госпіталь ветеранів війни” (далі – флагманський проєкт).

Реалізацію флагманського проєкту розділено на два окремих проєкти:

1. Капітальний ремонт із заміною лікарняних та пасажирських ліфтів для забезпечення безбар’єрності у КНП “Хмельницький обласний госпіталь ветеранів війни” Хмельницької обласної ради. На сьогодні наявна проєктно-кошторисна документація, за якою вартість об’єкта становить 6443933,40 гривні. За цим проєктом відбулася тендерна процедура та підписано договір з підрядником.

Відповідно до укладеного договору встановлено лікарняний та пасажирський ліфти. Це дозволило підвищити їх пропускну здатність та позитивно вплинуло на перебування у закладі пацієнтів, у першу чергу, маломобільних груп населення. Нові ліфти встановлено відповідно до вимог державних будівельних норм.

2. Капітальний ремонт (благоустрій) із забезпеченням доступу та безбар’єрності маломобільних груп населення території КНП “Хмельницький обласний госпіталь ветеранів війни” Хмельницької обласної ради. Проєктом заплановано влаштування вулично-дорожнього покриття, огорожі, тактильних

показчиків, облаштування території ліхтарями, лавами, урнами, озеленення, влаштування поста охорони та ганків з пандусами і сходами. На сьогодні є проєктно-кошторисна документація та затверджено кошторисний розрахунок на суму 26 549,265 гривень.

Начальник відділу містобудування
та архітектури обласної військової
адміністрації – головний архітектор
області

Ірина ДУНАЄВСЬКА